

Олексій Караманов — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, завідувач Науково-навчальної Лабораторії музейної педагогіки, викладач Педагогічного коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка, м. Львів, Україна.

Коло наукових інтересів: проблеми музейної педагогіки та дидактики музеїв, історія педагогіки та світових освітніх процесів, реформаторська педагогіка, порівняльна освіта, методологія наукових педагогічних досліджень, підготовка вчителів засобами музейної педагогіки.

e-mail: akaramanov@gmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-0067-0747>

Оксана Сурмач — кандидат історичних наук, доцент, директор Педагогічного коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка, м. Львів, Україна.

Коло наукових інтересів: історія релігій в Україні, музеєзнавство, соціальні функції музею, музейна педагогіка.

Анна Шукалович — кандидат історичних наук, завідувач відділення Педагогічного коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка, м. Львів, Україна.

Коло наукових інтересів: українська візія ірландського національно-визвольного руху, музеєзнавство, музейна педагогіка.

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-0315-6206>

УДК 069.12: 378.094.046 – 021.64 (477)

<https://doi.org/10.32405/2411-1317-2020-1-100-107>

МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ: МОЖЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

Проаналізовано особливості підготовки бакалаврів з музеєзнавства в межах нової інтегрованої освітньої програми на базі Педагогічного коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка. Ця програма передбачає міждисциплінарний характер викладання та застосування сучасних дидактичних підходів (проблемно орієнтоване, коопероване навчання, навчання на основі досліджень тощо). Представлено результати дослідження щодо мотивації та адаптації до умов навчання студентів, особливості їх міжособистісної взаємодії і специфіки міждисциплінарної підготовки. Акцентовано увагу

на ролі музейної педагогіки в цьому процесі як сучасної освітньої технології та системи організації ефективної комунікації.

Ключові слова: підготовка бакалаврів, Педагогічний коледж, університет, музейна педагогіка, технологія, комунікація, мотивація навчання.

Постановка проблеми. У системі постійного поглиблення та розширення ідеї «суспільства знань», осмислення нових перспектив розвитку освітньої галузі, інтеграції теоретичного й практичного наукового знання у закладі вищої освіти важливості набувають розроблення, ліцензування та апробація нових міждисциплінарних спеціальностей, освітніх програм, навчальних курсів. Вони покликані розкрити сучасні можливості педагогічної діяльності, забезпечити її успішність та ефективність у взаємодії зі студентами, сприяти поглибленню міжнародної співпраці. Зокрема, вагоме значення мають освітні програми, котрі інтегрують різні галузі гуманітарного знання в системі взаємодії освіти і культури, центром якої виступають музейні заклади. «Освіта у просторі музею», «педагогічна діяльність музеїв», «музейна педагогіка» – ці слогани останнім часом набувають неабиякої популярності у вітчизняному освітньому просторі, а отже, потребують свого практичного втілення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Порушена проблематика є малодослідженою у вітчизняному науковому просторі. Окремі аспекти вивчення ефектів музейно-педагогічної підготовки бакалаврів розкрито в розвідках О. Бондарець (у процесі аналізу освітніх моделей музею та специфіки освітньої діяльності) [1], Т. Васютіної (у ході розгляду окремих компетенцій для забезпечення професійного оволодіння студентами змісту початкової освіти) [2], І. Мельничука (під час вивчення особливостей фахової підготовки майбутніх учителів природничих дисциплін) [3], Ю. Павленко (у ході вивчення музейно-педагогічної складової у структурі підготовки майбутніх учителів початкової школи) [6], Ф. Рябчикової (у процесі дослідження особливостей становлення музейної педагогіки як наукової дисципліни) [7] та ін.

Головну увагу нашого дослідження зосереджено на особливостях організації навчання в межах новоствореної спеціальності та спеціалізації 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» з кваліфікацією «Музейні комунікації в освіті та культурі», розробленої та ліцензованої у 2017 р. на базі Педагогічного коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка.

Мета статті – проаналізувати зміст та особливості підготовки майбутніх фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» на базі Педагогічного коледжу в контексті музейної педагогіки – сучасної міждисциплінарної галузі знань та освітньої технології; на підставі проведеного анкетування виявити рівень адаптації студентів до навчання, характер взаємодії у групі та бачення можливостей майбутнього працевлаштування.

Виклад основного матеріалу. Музейна педагогіка в умовах сучасного «суспільства знань» є прикладом інтеграції наукових знань, важливим чинником розроблення нових міждисциплінарних курсів, покликаних наблизити до взаємного обміну гуманітарні, природничі та технічні дисципліни. Більшість учених характеризують музейну педагогіку як самостійну наукову дисципліну, галузь науково-практичної діяльності сучасного музею, визначають як розділ педагогічної науки або частину педагогіки, що вивчає історію, особливості культурно-освітньої діяльності музеїв. Така розбіжність у трактуванні свідчить про те, що це молода дисципліна, яка потребує свого ретельного дослідження [8, с. 15–116].

У 2019/2020 навчальному році у Львівському національному університеті імені Івана Франка було проведено набір студентів на цю спеціалізацію на базі Педагогічного коледжу, незважаючи на відсутність бюджетних місць. Підготовка студентів відбувається в межах освітньої програми підготовки бакалавра з урахуванням відповідного Стандарту вищої освіти і передбачає залучення фахівців коледжу та інших факультетів університету.

Програма передбачає міждисциплінарний характер викладання, наявність різноманітних практик, стажувань за кордоном, можливість запрошення іноземних учених, академічну мобільність студентів та викладачів.

Освітній процес у межах різних підходів до викладання та навчання здійснюється на засадах компетентнісного, системного, інтегративного, культурологічного, розвивального, стратегічно-орієнтованого підходів із застосуванням технологій проблемно орієнтованого навчання, самонавчання, навчання на основі досліджень, кооперованого навчання, навчання шляхом «відкриттів», що визначає демократичний, гуманістично-творчий стиль суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача і студентів [5].

У нашому викладі слід звернути увагу на низку ключових дисциплін, котрі мають вирішальне значення для якісної підготовки в межах цієї спеціальності на першому курсі.

Зокрема, йдеться про предмети «Вступ до спеціальності» (дає змогу студентам зорієнтуватися у можливостях працевлаштування після завершення навчання та зрозуміти специфіку їх підготовки), «Музейна педагогіка» (ключовий предмет, який визначає змістову складову підготовки студентів шляхом ознайомлення їх зі специфікою організації просвітницької, педагогічної та рекреаційної діяльності у просторі музею), «Музейний туризм» (навчає розробляти туристичні програми як форми роботи з музейними колекціями; готувати та презентувати музейні туристичні маршрути для різновікової аудиторії, використовувати рекреаційний потенціал сучасних музеїв), «Основи пам'яткознавства» (уможливило історію вивчення, збереження та дослідження всіх видів пам'яток на теренах України упродовж різних історичних періодів), «Історія архітектурних стилів та образотворчого мистецтва» (навчає розпізнавати архітектурні стилі, самостійно оцінювати їх; аналізувати світові та українські мистецькі процеси на сучасному етапі та в історичній ретроспективі) та «Історія української культури» (сприяє ідентифікації явищ культури за їх національною приналежністю та стильовими особливостями).

Зауважимо, що не менш важливими є низка нормативних та вибіркового предметів, які викладаються на II–IV курсах, – «Історія матеріальної культури та побуту», «Експозиційна робота музеїв», «Стил навчання в музеї», «Теорія і практика екскурсійної справи», «Візуальна соціологія» та ін. [5].

У процесі нашої безпосередньої роботи зі студентами ми намагалися постійно проводити моніторинг (із підтримкою зворотного зв'язку) щодо визначення їх інтересу до нової спеціальності, розуміння перспектив працевлаштування, мотивації до навчання, організації співпраці в межах академічної групи, взаємодії з викладачами коледжу, змістового наповнення навчально-виховного процесу тощо, адже в сучасних умовах процес навчання студентів повинен бути спрямований на формування самостійної, ініціативної, творчої особистості.

Одним із шляхів розв'язання поставленого завдання було вивчення адаптації студентів до навчального процесу у вищій школі. Власне, це можна визнати як одну з важливих загальнотеоретичних проблем, що вивчаються на психофізіологічному, індивідуально-психологічному, соціально-психологічному рівнях і дотепер є традиційною темою дискусій [4, с. 180–182].

Успішна адаптація першокурсника до вимог і умов навчання в коледжі є запорукою подальшого розвитку особистості студента і майбутнього конкурентоспроможного фахівця. Чільне місце у процесі «переходу» випускника середньої школи в новий соціальний статус посідає його постійний моніторинг. Для ефективного розв'язання цього завдання було проведено емпіричне дослідження, предметом якого стали мотиви вступу, погляди, настрої, інтереси студентів I курсу спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство». Опитування та подальший аналіз документів (анкет) дали змогу зареєструвати факти, що є базою для подальшого вибору доцільних методів організації навчання та виховання першокурсників адміністрацією й викладачами коледжу.

У жовтні – листопаді 2019 р. задля визначення ступеня адаптованості студентів-першокурсників спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» Педагогічного коледжу було проведено анонімне анкетування, яке містило 17 питань із запропонованими варіантами відповідей та можливістю висловити власне ставлення до проблеми. В опитування взяли участь шість студентів. Результати розподілилися таким чином: 100 % респондентів і вказали на позитивні враження як від навчального закладу, так і від організації навчального процесу; тільки 17 % час від часу відчували самотність (один студент виявляв стриманість у стосунках з одногрупниками); 87 % респондентів досить швидко знайшли нових друзів і зазначали, що у групі склалися доброзичливі стосунки та 17 % – надзвичайно доброзичливі. Варто відзначити професійну зорієнтованість першокурсників: для 87 % опитаних поштовхом до вступу стало зацікавлення фахом. Водночас суттєву роль у виборі спеціальності відіграли комфортні умови оплати навчання (помісячна оплата навчання), що підкреслили 50 % студентів.

Модульно-рейтингова система (50 %), великий обсяг самостійної роботи (83 %) та особливості побуту в гуртожитку (87 %) стали для опитуваних, прогнозовано, тимчасовими труднощами на шляху адаптації до студентського життя. Станом на початок листопада 66 % опитаних зазначили, що не відчували труднощів і успішно виконували вимоги навчального процесу, 83 % розуміли пояснення викладачів, вільно могли висловити судження та виявляли ініціативу на заняттях і тільки один студент (17 %) потребував додаткових консультацій.

Наприкінці січня 2020 р., після завершення зимової заліково-екзаменаційної сесії, було проведено черговий етап опитування серед студентів I курсу спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство». Основною метою моніторингу стало визначення стану адаптованості респондентів до умов навчання в коледжі на кінець першого семестру навчального року. Першочерговим завданням стало вивчення вражень першокурсників від першої заліково-екзаменаційної сесії як етапу адаптації до студентського життя. Так, 60 % респондентів хвилювалися за результати іспитів, а 40 % – тільки за окремі навчальні дисципліни. Мотиваційним чинником для 20 % (один студент) стала потреба у самовдосконаленні, 20 % хотіли похизуватись успіхами перед друзями, а для 60 % опитаних сесія була етапом самовдосконалення та дорослішання. У цілому з'ясувалося, що тільки у 20 % студентів результати збіглися з їхніми прогнозами, а у 80 % – частково. Водночас 100 % опитаних успішне складання сесії пов'язували з накопиченими балами під час семестру та з плідною роботою на практичних і семінарських заняттях, 40 % вказали, що екзаменатор підтримав їх під час усних відповідей, а 60 % підкреслили об'єктивність оцінки викладача.

Загалом варто наголосити, що більшість першокурсників спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» на кінець січня 2020 р. завершили адаптаційний період, оскільки 80 % респондентів зазначили, що переконалися у правильному виборі фаху; 20 % порекомендували б абітурієнтам обрати зазначену спеціальність, а 60 % – вже порекомендували. Зимової заліково-екзаменаційної сесії тільки зміцнила дружні стосунки в групі (100 %), стала перевіркою їхніх знань (20 %), новим досвідом (20 %), дала змогу утвердитися в новому статусі студента (60 %).

Отже, перша заліково-екзаменаційна сесія для досягнення позитивного результату вимагала від студента постійної взаємодії з освітнім середовищем та активізації власних зусиль, що було реалізовано. Подоланню першокурсниками адаптаційних перешкод сприяла вдала організація навчально-виховного процесу в Педагогічному коледжі.

Можна визнати в цілому, що процес адаптації до нових умов навчально-виховного процесу в Педагогічному коледжі у більшості студентів I курсу спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» не викликає дискомфорту і проходить без особливих труднощів. Студенти задоволені обраним фахом і позитивно відгукуються про вдале поєднання викладачами теоретичної та практичної складових у вивченні навчальних дисциплін. Пер-

шокурсники легко влилися у студентський колектив та налагодили доброзичливі стосунки всередині групи.

Забезпеченню високої мотивації та адаптації до умов навчання у Педагогічному коледжі значною мірою сприяло чітке розуміння студентами можливостей працевлаштування після завершення навчання.

Освітня програма спеціальності окреслює широкі можливості для працевлаштування випускників, зокрема в межах професій «Керівники підрозділів у сфері культури, відпочинку та спорту», «Директор (керівник) малого підприємства (у сфері охорони здоров'я, освіти, культури і т. ін.)», «Екскурсовод», «Організатор подорожей (екскурсій)», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Методист позашкільного закладу», «Педагог-організатор», «Молодший науковий співробітник, науковий співробітник-консультант (архівна справа, музеєзнавство)», «Експерт з комплектування музейного та виставочного фонду», «Науковий співробітник-консультант (проекти та програми у сфері матеріального та нематеріального виробництва)», «Екскурсознавець», «Агент по туризму», «Методист культурно-освітнього закладу» [5].

На практиці випускники спеціальності зможуть поєднувати різні види діяльності шляхом:

- забезпечення всебічної фахової підготовки з можливістю швидкого проектування просвітницької, педагогічної та рекреаційної діяльності у просторі музею;
- планування, розроблення та практичного втілення різноманітних освітніх подорожей, квестів, ігрових занять для учнівської та студентської молоді, екскурсій і музейних маршрутів з елементами інтерактивності для дорослої аудиторії;
- організації розважальної музейно-педагогічної діяльності в контексті анімації та культурної медіації;
- розроблення та ведення музейних блогів різної тематики, порталів, інтернет-сторінок, присвячених актуалізації значущого музейного матеріалу;
- організації широкої промоції у межах свого населеного пункту елементів матеріальної та нематеріальної культурної спадщини (фестивалі, концерти, свята).

Висновки та перспективи подальших досліджень. На підставі ґрунтовного вивчення теоретичного та емпіричного матеріалу можна сформулювати такі висновки:

- підготовка майбутніх фахівців спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» на базі Педагогічного коледжу відбувається на якісному методологічному рівні;
- особливостями підготовки студентів є комбінація компетентнісного, системного, інтегративного, культурологічного, розвивального, підходів із застосуванням технологій проблемно орієнтованого навчання, самонавчання, навчання на основі досліджень, кооперованого навчання, навчання шляхом «відкриттів», що логічно поєднує ґрунтовність організації дидактичного процесу в коледжі з інноваційними методиками факультетів, а також роботу вчителя, методиста, культуролога, екскурсовода, музейного педагога;
- у межах студентської групи домінує позитивний характер взаємодії, зумовлений високою мотивацією до навчання, взаємною емпатією, чітким баченням можливостей власного працевлаштування;
- важливим елементом підготовки студентів є проведення (у межах навчального процесу) практичних занять у музеях з відпрацюванням різних видів музейно-педагогічної діяльності, акцентуванням уваги на творенні спільного середовища комунікації, урахуванні специфіки взаємодії з різними віковими групами;
- студенти виявляють особливу зацікавленість музейно-педагогічною діяльністю, зокрема методичними аспектами організації навчання в музейному просторі, музейною дидактикою та музейною психологією, з інтересом відвідують різні методичні, наукові та практичні заходи на кшталт музейних уроків, конференцій, хакагонів тощо;

У контексті підготовки бакалаврів-музеєзнавців ми розуміємо *музейну педагогіку* та дотичні до неї навчальні дисципліни як важливу міждисциплінарну основу організації навчальної діяльності, адже вони:

- організовують міждисциплінарну підготовку майбутніх фахівців на потужній освітній платформі з урахуванням сучасних педагогічних методик, зокрема синтезу різноманітних наукових освітніх концепцій та педагогічних технологій;
- створюють можливості для широкої інтеграції освіти і культури в межах запропонованих навчальних дисциплін базових та вибіркового курсів;
- уможливають постійний зв'язок теорії і практики в контексті організації зі студентами постійних занять різного характеру та спрямованості в музейних закладах;
- передбачають взаємну багатосторонню комунікацію закладу освіти та студентів із музейним простором з метою соціалізації та розвитку творчих здібностей;
- забезпечують синтез різноманітних наукових освітніх концепцій і педагогічних технологій, спрямованих на актуалізацію минулого, творче осмислення цінностей сучасності та проектування особистісного розвитку у майбутньому.

Перспективами роботи в цьому напрямі можна визначити удосконалення підготовки майбутніх фахівців-музеєзнавців шляхом організації постійного зворотного зв'язку та комфортних умов навчання, моніторингу якості процесу навчання, удосконаленні методів та прийомів комунікації зі студентами, поступового розроблення для них якісної міжнародної магістерської програми.

Отже, можна стверджувати, що у Педагогічному коледжі створено необхідні умови для формування самостійної, ініціативної, творчої і здорової особистості та конкурентоспроможного фахівця.

Використані джерела

- [1] О. В. Боднарець, “Освітні моделі музею та специфіка освітньої діяльності на сучасному етапі”, *Магістерум, Випуск: Культурологія*, 2018, № 71, с. 36–42.
- [2] Т. М. Васютіна, “Методико-технологічні особливості підготовки студентів спеціальності “Початкова освіта” до навчання учнів природознавству”, *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2015, № 5 (49), с.188–194.
- [3] Т. Мельничук, “Використання музейної педагогіки у фаховій підготовці майбутніх вчителів”, *Вісник Національної академії державної прикордонної служби України*, Вип. 4, 2017. [Електронний ресурс]. Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2017_4_13
- [4] В. В. Овсяннікова, “Особливості процесу адаптації студентів - першокурсників до навчання у вищому навчальному закладі”, *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки*, № 2, с. 179–189, 2014. [Електронний ресурс]. Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_ped_2014_2_27
- [5] ОСВІТНЯ ПРОГРАМА «Музейні комунікації у сфері освіти та культури» підготовки бакалавра у Львівському національному університеті імені Івана Франка за спеціальністю 027 Музеєзнавство, пам’яткознавство. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/04/OP-Muzeieznastvo.pdf>
- [6] Ю. Г. Павленко, “Музейно-педагогічна складова в структурі професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи”, *Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції*, Бердянськ, 2017, с. 104-107. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/10355>
- [7] Ф. Д. Рябчикова, “Музейна педагогіка як наукова дисципліна”, *Волинський музейний вісник : Наук. зб. / Управління культури Волин. ОДА ; Волин. краєзн. музей ; каф. документознавства і музейн. справи СНУ ім. Лесі Українки ; Упоряд. А. Силіук.*, Вип. 6, Луцьк, 2014, с. 64-69.
- [8] В. В. Снагощенко, “Дефініція «Музейна педагогіка» в сучасній вітчизняній та європейській літературі”, *Наукові праці ДВНЗ ДонНТУ. Серія: Педагогіка, психологія і соціологія*, Покровськ, 2018, № 1 (22), с.114–122.
- [9] Р. Л. Кричевский. Если вы - руководитель: элементы психологии менеджмента в повседневной работе. Москва : Дело ЛТД. 1993.

- [10] О. П. Крупський, С. В. Намлієв, О. О. Лаврент'єва, Професійна культура майбутнього менеджера: психолого-педагогічні аспекти й чинники формування. Теорія і практика професійного становлення особистості в соціокультурному просторі: монографія Дніпропетровськ : Акцент, 2014. с. 257-281.

References

- [1] O. V. Bodnarets, "Osvitni modeli muzeiu ta spetsyfika osvitnoi diialnosti na suchasnomu etapi", *Mahisterum, Vypusk: Kulturolohiia*, 2018, № 71, s. 36–42.
- [2] T. M. Vasiutina, "Metodyko-tekhnologichni osoblyvosti pidhotovky studentiv spetsialnosti "Pochatkova osvita" do navchannia uchniv pryrodoznavstvu", *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnologii*, 2015, № 5 (49), c.188–194.
- [3] T. Melnychuk, "Vykorystannia muzeinoi pedahohiky u fakhovii pidhotovtsi maibutnikh vchyteliv", *Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy*, Vyp. 4, 2017. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2017_4_13
- [4] V. V. Ovsiannikova, "Osoblyvosti protsesu adaptatsii studentiv - pershokursnykiv do navchannia u vyshchomu navchalnomu zakladi", *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Pedahohichni nauky*, № 2, c. 179–189, 2014. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_ped_2014_2_27
- [5] OSVITNIA PROHRAMA «Muzeini komunikatsii u sferi osvity ta kultury» pidhotovky bakalavra u Lvivskomu natsionalnomu universyteti imeni Ivana Franka za spetsialnistiu 027 Muzeieznavstvo, pamiatkoznavstvo. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/04/OP-Muzeieznavstvo.pdf>
- [6] Yu. H. Pavlenko, "Muzeino-pedahohichna skladova v strukturii profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovoї shkoly", *Pidhotovka maibutnikh pedahohiv u konteksti standartyzatsii pochatkovoї osvity: materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi onlain-konferentsii*, Berdiansk, 2017, s. 104-107. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/10355>
- [7] F. D. Riabchukova, "Muzeina pedahohika yak naukova dystsyplina", *Volynskiy muzeinyi visnyk : Nauk. zb. / Upravlinnia kultury Volyn. ODA ; Volyn. kraiezn. muzei ; kaf. dokumentoznavstva i muzein. cpravy SNU im. Lesi Ukrainky ; Uporiad. A. Syliuk.*, Vyp. 6, Lutsk, 2014, s. 64-69.
- [8] V. V. Snahoshchenko, "Definitsiia «Muzeina pedahohika» v suchasni vitchyzniani ta yevropeiskii literaturi", *Naukovi pratsi DVNZ DonNTU. Serii: Pedahohika, psykholohiia i sotsiolohiia*, Pokrovsk, 2018, № 1 (22), c.114–122.
- [9] R. L. Krichevskiy, *Esli vyi - rukovoditel: elementy psikhologii menedzhmenta v povsednevnoy rabote*. Moskva : Delo LTD, 1993. (in Russian).
- [10] O. P. Krups'kyj, Ye. V. Namliyev, O. O. Lavrent'yeva Profesijna kul'tura majbutn'ogo menedzhera: psy'xologo-pedagogichni aspekty' j chy' nny'ky' formuvannya. Teoriya i prakty'ka profesijnogo stanovlennya osoby'stosti v sociokul'turnomu prostori: monografiya Dnipropetrovs'k : Akcent, 2014. pp. 257-281. (in Ukrainian).

Алексей Караманов, кандидат педагогических наук, доцент, доцент кафедры общей педагогики и педагогики высшей школы, заведующий Лабораторией музейной педагогики, Львовский национальный университет имени Ивана Франко, г. Львов, Украина.

Оксана Сурмач, кандидат исторических наук, доцент, директор Педагогического колледжа, Львовский национальный университет имени Ивана Франко, г. Львов, Украина.

Анна Шукалович, кандидат исторических наук, заведующая отделением Педагогического колледжа, Львовский национальный университет имени Ивана Франко, г. Львов, Украина.

МУЗЕЙНАЯ ПЕДАГОГИКА В СИСТЕМЕ ПОДГОТОВКИ БАКАЛАВРОВ: ВОЗМОЖНОСТИ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО КОЛЛЕДЖА

Проанализированы особенности подготовки бакалавров музееведения в рамках новой образовательной программы на базе Педагогического колледжа Львовского национального университета имени Ивана Франко. Эта программа предусматривает междисциплинарный характер преподавания и применение современных дидактических подходов (проблемно ориентированное, кооперированное обучение, обучение на основе исследований и т. п.). Представлены результаты исследования мотивации и адаптации к

умовлям обучения студентів, особливості їх міжличностного взаємодіяння і специфіки міждисциплінарної підготовки. Акцентовано увагу на ролі музейної педагогіки в цьому процесі як сучасної освітньої технології і системи організації ефективного комунікації.

Ключевые слова: підготовка бакалаврів, Педагогічний коледж, університет, музейна педагогіка, технологія, комунікація, мотивація навчання.

Oleksii Karamanov, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of General Pedagogy and Pedagogy of Higher Education, Head of the Laboratory of Museum Pedagogy, Ivan Franko National University, L'viv, Ukraine.

Oksana Surmach, Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, Director of the College of Education, Ivan Franko National University, L'viv, Ukraine.

Anna Shukalovych, Candidate of Historical Sciences, Head of the Department of Pedagogical College, Ivan Franko National University, L'viv, Ukraine.

MUSEUM PEDAGOGY IN THE BACHELOR'S TRAINING SYSTEM: POSSIBILITIES OF THE PEDAGOGICAL COLLEGE

The authors of the article analyze the features of preparing bachelors of museology on the basis of the newly created integrated educational program on the basis of the Pedagogical College of Ivan Franko Lviv National University. This program involves the interdisciplinary nature of teaching and applying modern didactic approaches (problem-oriented, cooperative learning, research-based learning); integrates various fields of humanitarian knowledge in the system of interaction between education and culture, the centers of realization of which are museum institutions, outlines the wide opportunities for employment of graduates.

In addition, this program logically combines the soundness of the didactic process in college with innovative techniques characteristic of the faculties, as well as the work of a teacher, methodologist, cultural scientist, guide, museum educator.

They determine the priority areas of pedagogical interaction with students in the process of organizing training and features of their interdisciplinary development. The article focuses on the role of museum pedagogy in this process as a modern educational technology and effective communication organization system.

Museum pedagogy contributes to the interdisciplinary training of future professionals on a powerful educational platform, taking into account modern techniques; creates opportunities for a broad integration of education and culture within the proposed disciplines; enables a constant connection of theory and practice in the sense of organizing and conducting regular classes with students in museums; provides for mutual multilateral communication between the educational establishment and the students with the museum space for successful socialization; provides synthesis of various scientific educational concepts and pedagogical technologies aimed at actualization of cultural heritage.

The authors conducted an empirical study regarding the motivation and adaptation of students to the conditions of study at the Pedagogical College.

Keywords: bachelor training, Pedagogical College, University, museum pedagogy, technology, communication, learning motivation.